

Brüssel, 27. mai 2025
(OR. en)

9434/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0126 (NLE)

CCG 17

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	26. mai 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 253 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppe osaliste kavandatava otsuse kohta seoses intressimäära käsitlevate sätetega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 253 final.

Lisatud: COM(2025) 253 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 26.5.2025
COM(2025) 253 final

2025/0126 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel riiklikult toetatavate
ekspordikrediitide kokkuleppe osaliste kavandatava otsuse kohta seoses intressimäära
käsitlevate sätetega**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks Euroopa Komisjoni poolt liidu nimel võetav seisukoht riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppe (edaspidi „kokkulepe“) raames seoses kavandatava otsusega muuta kokkuleppe sätteid intressimäärade kohta. Otsusega kehtestatakse minimaalsed turuintressi viitemäärad, mida kohaldatakse ekspordikrediidi riikliku finantseerimistoetuse suhtes.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkulepe

Tegemist on Euroopa Liidu, Ameerika Ühendriikide, Kanada, Jaapani, Korea, Norra, Šveitsi, Austraalia, Uus-Meremaa ja Türgi vahelise suulise kokkuleppega, mille eesmärk on luua raamistik riiklikult toetatava ekspordikrediidi ladusaks kasutamiseks. Tegelikult tähendab see, et luuakse võrdsed tingimused (mille puhul konkurents põhineb eksporditavate kaupade ja teenuste hinnal ja kvaliteedil, mitte sellel, millised on finantseerimistingimused) ning püütakse kõrvaldada riiklikult toetatavate ekspordikrediitidega seotud subsideerimine ja kaubanduse moonutamine. Kokkulepe jõustus 1978. aasta aprillis ja on sõlmitud määramata ajaks. See ei ole OECD õigusakt, kuid OECD sekretariaat aitab seda hallata¹.

Kokkulepet ajakohastatakse korrapäraselt, et võtta arvesse finantsturu ja poliitika arengusuundi, mis mõjutavad riiklikult toetatava ekspordikrediidi andmist. Kokkulepe on ELis õiguslikult siduv Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1233/2011². Kokkuleppe tingimuste läbivaatamine on inkorporeeritud ELi õigusesse delegeeritud õigusaktidega kõnealuse määruse artikli 2 kohaselt.

2.2. Riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppe osalised

Komisjon esindab liitu kokkuleppe osaliste (edaspidi „osalised“) koosolekul ja otsustusmenetlustes. Kokkuleppe muutmise otsused tehakse konsensuse alusel. Liidu seisukoha võtab vastu nõukogu ja liikmesriigid arutavad seda nõukogu ekspordikrediidi töörühmas³.

2.3 Riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppe osaliste kavandatav õigusakt

Turuintressi viitemäärad on fikseeritud miinimumintressimäärad, mida võib pakkuda valitsuse toetatavas ekspordi rahastamise lepingus. Turuintressi viitemäärad määratakse kindlaks iga kokkuleppeosalise vääringu jaoks. 2021. aastal reformiti turuintressi viitemäärasid põhjalikult, mis hõlmas nii turuintressi viitemäärade korraldust (nt intressimäärade säilitamine ja kindlaksmääramine) kui ka struktuuri (nt baasmäärad, marginaalid ja lisatasud). Turuintressi viitemäärade reformi eesmärk oli ühtlustada osaliste laenuandmise korda ja lähendada turuintressi viitemäärasid turumääradele.

Osalised leppisid kokku, et turuintressi viitemäär peaks jätkuvalt koosnema riigivõlakirjade tootlusega seotud baasmäärast ja marginaalist. Turuolude paremaks arvesse võtmiseks ei tohiks marginaali siiski enam kehtestada 100 baaspunkti tasemel. Uue turuintressi viitemäära marginaali arvutamiseks sooviti kasutada järgmist valemit:

¹ Nagu see on määratletud OECD konventsiooni artiklis 5.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45).

³ Nõukogu otsus, millega moodustatakse krediidikindlustus-, krediidigarantii- ja finantskrediidipoliitika koordineerimisrühm (EÜT 66, 27.10.1960, lk 1339).

*turuintressi viitemäära marginaal = 0,5 * (viieaastaste vahetustehingute marginaali kolme kuu keskmine päevane tootlus) + 80 baaspunkti.*

Viieaastaste vahetustehingute päevaste marginaalide kolme kuu keskmine oli viieaastaste vahetustehingute viimase kolme kalendrikuu päevaste marginaalide aritmeetiline keskmine asjaomases vääringus.

Paljud osalejad kasutasid vahetustehingute marginaalide arvutamise võrdlusalusena Londoni pankadevahelist intressimäära (LIBOR). Pärast LIBORi kasutamise lõpetamist 2021. aasta lõpus leppisid osalised 30. detsembril 2022 kokku, et alates uute turuintressi viitemäärade kehtestamisest rakendatakse ühe aasta jooksul (kuni 14. juulini 2024) kõigi valuutade puhul 100 baaspunkti suurust ajutist marginaali. Seejärel leppisid osalised 6. novembril 2023 kokku, et ajutise marginaali rakendamist pikendatakse veel ühe aasta võrra, kuni 14. juulini 2025 või seni, kuni osalised on jõudnud kokkuleppele alternatiivis. Võttes arvesse, et ajutise 100 baaspunktilise lahenduse rakendamine peagi aegub, tuleb nüüd leida stabiilsem viis edasiliikumiseks.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

LIBORist loobumise tõttu 2021. aastal ei saanud enam kasutada lahendust, mille osalised olid turuintressi viitemäära marginaali arvutamiseks mitme valuuta puhul ette näinud, kuna LIBORit ei olnud enam võimalik vahetustehingute marginaalide arvutamisel viiteintressimäärana kasutada.

Seda arvesse võttes toetab EL 100 baaspunkti kasutamist turuintressi viitemäära marginaalina kõigi valuutade puhul alaliselt ka pärast 14. juulit 2025. 100 baaspunkti alaline kasutamine lihtsustaks turuintressi viitemäära süsteemi ja tagaks ettevõtluskindluse. See on sobiv lahendus ka läbipaistvuse seisukohast, mis vahetustehingu marginaali käsitleva lahenduse puhul sageli puudulikuks jäi, seda eriti kasutatud viiteintressimääraga seoses. Kuigi tagasipöördumine 100 baaspunktilise lähenemisviisi juurde võtab turuolukorda vähem arvesse kui osaliste kavandatav lahendus, jäävad reformi muud põhieleemendid, sealhulgas korralduslikud elemendid, samaks.

Kui osalised ei jõua turuintressi viitemäära marginaali kehtestamise püsivas lahenduses kokkuleppele, toetaks EL praeguse ajutise lahenduse pikendamist, nimelt kõigi valuutade puhul 100 baaspunktilise ajutise marginaali pikendamist ühe või mitme aasta võrra alates 14. juulist 2025.

Seepärast soovitakse liidul võtta 2025. aasta juunis toimuval osaliste kohtumisel seisukoht kiita heaks kokkuleppeosaliste kavandatav otsus võtta vastu uued suunised turuintressi viitemäära marginaali kehtestamise kohta.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁴.

⁴ Euroopa Kohtu otsus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatav õigusakt võib otsustavalt mõjutada järgmise ELi õigusakti sisu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ. Põhjus on see, et selle määruse artiklis 2 on sätestatud, et „komisjon võtab vastavalt artiklile 3 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks seoses kokkuleppe osaliste vahel kokku lepitud muudatustega suunistes“.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloõiguslik alus, s.t peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud ekspordikrediidiga, mis kuulub ühise kaubanduspoliitika valdkonda. Seepärast on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppe osaliste kavandatava otsuse kohta seoses intressimäära käsitlevate sätetega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Riiklikult toetatavate ekspordikrediitide kokkuleppes (edaspidi „kokkulepe“) sisalduvad suunised on ELi õigusesse üle võetud ja muudetud ELis õiguslikult siduvaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1233/2011⁵.
- (2) Osalised peavad pärast LIBORi kasutamise lõpetamist leidma lahenduse, kuidas muuta turuintressi viitemäära marginaali kindlaksmääramise kokkuleppe sätteid.
- (3) Kavandatav turuintressi viitemäärade sätete muutmise otsus peaks tagama selguse ja ühtlustama laenuandmistava, mis kokkuvõttes tagaks osalistele võrdsemad tingimused.
- (4) Kuna kavandatav otsus võib mõjutada otsustavalt liidu õigusaktide sisu, on asjakohane määrata kooskõlas määruse (EL) nr 1233/2011 artikliga 1 kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel kokkuleppeosaliste kirjalikus menetluses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel riiklikult toetatavate ekspordikrediidi kokkuleppe raames seoses kokkuleppe intressimäära käsitlevate sätete läbivaatamisega, eelkõige seoses marginaali kindlaksmääramisega, on kooskõlas käesoleva otsuse lisaga.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45, edaspidi „määrus (EL) nr 1233/2011“).